

Sote- ja maakuntaudistus

HE 15/2017

Hallintovaliokunta 10.3.2017
Pekka Järvinen

Sote-uudistuksen tavoitteet

Asukkaille yhdenvertaiset ja nykyaikaiset sosiaali- ja terveyspalvelut järkevillä kustannuksilla.

- Sosiaali- ja terveyspalvelut kokonaisuutena
- Palvelujen saatavuus ja vaikuttavuus
- Ihmisten hyvinvointi- ja terveyserot, erojen kaventaminen
- Digitalisaation hyödyntäminen
- Kustannusten hillintä
(Asiakkaan monipuolisempi valinnanvapaus)

Sote-uudistuksen keskeiset asiat

Järjestämisvastuu kunnilta maakunnille

- hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kuitenkin kuntien tehtävä

Maakunnilla on kokonaisvastuu

- Järjestäminen ja rahoitus
- Palvelurakenne
- Palvelujen vaikuttavuus

Asiakkaan asema

- Palvelukokonaisuudet, integraatio
- Asiakkaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuudet
- Lähipalvelut
- Kielelliset oikeudet

Valtion ohjausta vahvistetaan

- Valtakunnalliset tavoitteet
- Palvelurakenteen, investointien ja tiedonhallinnan ohjaus

Tärkeimmät ehdotukset

- Maakunta vastaa siitä, että palvelut toteutetaan väestön tarpeiden mukaan lähellä asiakkaita.
- Maakunnan palveluja voivat tuottaa julkiset, yksityiset ja kolmannen sektorin toimijat.
- Maakunta vastaa siitä, että palveluista muodostuu asiakkaille sujuvat kokonaisuudet ja palvelu- ja hoitoketjut.
- Maakunnan omasta palvelujen tuotannosta vastaavat maakunnan liikelaitos ja maakunnan yhtiöt.
- Liikelaitoksen viranhaltijat voivat tehdä viranomaispäätöksiä ja käyttää julkista valtaa.

Tärkeimmät ehdotukset

- Maakunta vastaa siitä, että asukkaat saavat palveluja myös silloin kun niitä ei ole markkinaehtoisesti saatavilla.
- Maakunnan pitää yhtiöittää tuottamansa palvelut silloin, kun maakunta hoitaa sote-tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla.
- Valtion ohjausta sosiaali- ja terveydenhuollossa vahvistetaan.
- Kunnat eivät enää järjestä tai rahoita sosiaali- ja terveyspalveluja. Kuntien tehtävänä on edelleen edistää hyvinvointia ja terveyttä.

Sote-järjestämislain keskeiset §:t (1/3)

- 4 § Palvelujen saatavuus ja saavutettavuus
  - lähipalvelujen turvaaminen
  - laadun ja vaikuttavuuden turvaaminen kokoamalla palvelut suurempiin kokonaisuuksiin
- 6 § Kielelliset oikeudet
  - kansalliskielet, suomi ja ruotsi
  - saamen kieli
    - turvataan nykyiset oikeudet
- 7 ja 8 § Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
  - hyte-tehtävä jää kunnille
  - maakuntien otettava omassa toiminnassaan huomioon hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ja annettava kunnille asiantuntija-apua

Keskeiset asiat (2/3)

- 9 § Järjestämismvastuu
  - yhdenmukainen järjestämismvastuu 18 maakunnalla
- 10 § Sote-yhteistyöalueet
  - 5 yhteistyöaluetta, pohjana nykyiset erikoissairaanhoidon erva-alueet
  - alueen maakuntien yhteistyösuunnitelma
- 11 § Palvelujen kokoaminen suurempiin kokonaisuuksiin
  - silloin kun välttämätöntä palvelujen saatavuuden ja laadun, asiakasturvallisuuden, suurten kustannusten ym. perusteella
  - valtakunnallinen ja maakunnallinen
- 12 ja 13 § Maakunnan palvelustrategia ja palvelulupaus
  - maakunnan pitkän aikavälin tavoitteet sote:lle
  - julkinen tieto asukkaille palveluista ja niiden toteutuksesta

Keskeiset asiat (3/3)

- Palvelujen tuottaminen (22 - 24 §)
  - maakunnassa järjestämisen ja tuottamisen erottaminen
  - maakunnan liikelaitos tuottaa omat palvelut
  - ostopalvelut, valmisteilla olevan valinnanvapauslain mukaiset järjestelyt
  - lakisääteiset velvoitteet koskevat yhdenmukaisesti kaikkia tuottajia
  -
- Ohjaus
  - Valtion rooli vahvistuu
  - Valtakunnalliset tavoitteet (26 §)
  - Neuvottelut maakuntien kanssa (29 §)
  - Palvelurakenteen, investointien ja tiedonhallinnan ohjaus (19 §)
  - Yhteistyöalueen yhteistyösuunnitelmaan vaikuttaminen (18 §)
- Muuta
  - koulutus- ja tutkimuskorvaukset myös yliopistotasoiseen sosiaalihooltoon (38 - 44 §)
  - varautuminen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin (52 - 53 §)

Asukkaiden kielelliset oikeudet

- Kielelliset oikeudet turvataan. Asiakkaalla ja potilaalla on oikeus käyttää kansalliskieliä, eli suomen tai ruotsin kieltä, tulla kuulluksi ja saada asiakirjat hallintoasioissa suomeksi tai ruotsiksi.
- Oikeus saamen kielen käyttöön saamen kotiseutualueella ja suurempiin kokonaisuuksiin kootuissa palveluissa maakunnan alueella
  - Asiakkaan ja potilaan osallistuminen on turvattava myös tilanteissa joissa heillä ei ole yhteistä kieltä henkilökunnan kanssa. Tämä voi tapahtua tulkkauksen avulla.

Lausuntokierroksen jälkeiset keskeiset muutokset, sote-järjestämislaki

- Ensihoidon järjestämisvastuu
  - vastuu yhdenmukaisesti kaikilla 18 maakunnalla
- Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelut jäävät kuntien tehtäväksi
- Sote-järjestämislaista pois valinnanvapaussäännökset

Kiitos! alueuudistus.fi

SOSAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ • VALTIOVARAINMINISTERIÖ